

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๐๘/ ๑๐๕๖๗

กระทรวงยุติธรรม
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ข้อเสนอเพื่อกำหนดมาตรการสำคัญในการแก้ไขปัญหาอาวุธปืนและยาเสพติดที่เป็นรูปธรรม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี
๒. ข้อเสนอมาตรการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาอาวุธปืนและยาเสพติด
๓. รายงานการประชุมเพื่อกำหนดมาตรการสำคัญในการแก้ไขปัญหาอาวุธปืนและยาเสพติด
เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่องการกำหนดมาตรการสำคัญในการแก้ไขปัญหาอาวุธปืนและยาเสพติดมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่จะเสนอดังกล่าวนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ ๖ การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว โดยเรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมา

สืบเนื่องจากเหตุการณ์ทำร้ายประชาชนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลอุทัยสวรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตทั้งเด็กและผู้ใหญ่จำนวนมาก ส่วนราชการต่าง ๆ จึงได้เร่งดำเนินการให้ความช่วยเหลือและเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งรัฐบาลมีข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวและตระหนักถึงความสำคัญในการวางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเป็นมูลเหตุของการเกิดความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองอาวุธปืนและยาเสพติด การบำบัดฟื้นฟู และการเยียวยาผู้เสียหาย โดยสมควรมีมาตรการสำคัญในการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ได้จริงในการสร้างความปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ตลอดจนมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการนี้ นายกรัฐมนตรีได้กำหนดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล และให้กระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการการประชุม โดยมีวาระพิจารณาสำคัญคือการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาอาวุธปืนและยาเสพติดนำเสนอมาตรการสำคัญในการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวที่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงในทันที

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ในการประชุมปรึกษาหารือเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานที่ประชุมได้เห็นชอบมาตรการสำคัญ ๔ ประการที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน ประกอบด้วย ๑) มาตรการเกี่ยวกับอาวุธปืน ๒) มาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๓) มาตรการด้านการบำบัด...

การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และ ๔) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับอาชญากรรมและยาเสพติด และเห็นความหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนมาตรการดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้กับชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน สามารถป้องกันเหตุที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบมาตรการดังกล่าวและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาตรการดังกล่าวไปปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมในระยะเร่งด่วน ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา ๔ (๑๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ประเด็นข้อเสนอมาตรการซึ่งได้รับความเห็นชอบจากการประชุมร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕ เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนโดยตรง จึงเป็นเรื่องที่สมควรให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอย่างเร่งด่วน

๔. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕ เพื่อพิจารณามาตรการสำคัญในการแก้ไขปัญหายาเสพติด มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีปลัดกระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่เลขานุการ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาเห็นชอบมาตรการสำคัญ ๔ ประเด็นหลักที่ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็ว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง รวมทั้งเห็นควรกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการในแต่ละประเด็น สรุปได้ดังนี้

๔.๑ มาตรการเกี่ยวกับอาชญากรรม

เนื่องจากการครอบครองอาชญากรรมในปัจจุบันมีปัญหาด้านอาชญากรรมเถื่อนซึ่งมีการซื้อขายกันอย่างเสรีและมีราคาถูก บนแพลตฟอร์มดิจิทัลและกลุ่มปิดในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ควบคุมได้ยาก ส่งผลให้ประชาชนสามารถเข้าถึงอาชญากรรมได้มากขึ้นโดยไม่มีมาตรการตรวจสอบหรือคัดกรองที่เพียงพอ จึงเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งในการก่ออาชญากรรม ประกอบกับหน่วยงานของรัฐยังขาดการเชื่อมโยงฐานข้อมูล (แบบ ป.๓ ป.๔ และ ป.๑๒) ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายปกครอง ดังนั้น เพื่อให้การควบคุม ตรวจสอบ และพิสูจน์ทราบตัวบุคคลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสนับสนุนการวางแผนป้องกันเหตุ และสามารถทำการสืบสวนหลังเกิดเหตุได้อย่างรวดเร็ว จึงมีข้อเสนอมาตรการดังนี้

(๑) การอนุญาตให้มีและใช้อาชญากรรม

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กระทรวงมหาดไทย

(๑.๑) การเพิ่มเติมเอกสารใบรับรองแพทย์ ผู้ยื่นคำขออนุญาตมีและใช้อาชญากรรม ต้องมีเอกสารใบรับรองแพทย์ประกอบคำขอซึ่งรับรองว่าผู้ยื่นคำขออนุญาตไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน หรือเป็นผู้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสม

(๑.๒) การออกหนังสือรับรองจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือนายจ้าง ผู้ยื่นคำขออนุญาตมีและใช้อาชญากรรมต้องมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือนายจ้างว่าเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนถูกต้องตรงตามกฎหมาย รวมทั้งไม่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคม ไม่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จิตประสาทหลอน คลุ้มคลั่ง และควรมีมาตรการตรวจสอบทบทวนคุณสมบัติและประเมินสมรรถนะของผู้รับใบอนุญาตในทุกหัวงระยะเวลา ๕ ปี หรือตามระยะเวลาที่เหมาะสม

(๑.๓) การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขออนุญาต ให้เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยื่นคำขออนุญาตมีและใช้อาชญากรรม เช่น การตรวจสอบอาชีพ รายได้ พฤติกรรม

ความเหมาะสมในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมจากการตรวจสอบประวัติการต้องโทษ เป็นต้น

(๑.๔) การเพิกถอนใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าผู้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิต มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคม หรือพกพาอาวุธปืนขณะเมาสุราหรือใช้ยาเสพติด จะต้องดำเนินการพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

(๑.๕) การเชื่อมโยงฐานข้อมูล ควรมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลแบบ ป.๓ ป.๔ และ ป.๑๒ ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายปกครองเพื่อให้การควบคุม ตรวจสอบ พิสูจน์ทราบตัวบุคคลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถวางแผนป้องกันเหตุและสามารถทำการสืบสวนหลังเกิดเหตุได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการตรวจสอบเพื่อดำเนินการเพิกถอนใบอนุญาตของบุคคลที่พบว่าขาดคุณสมบัติภายหลังจากที่ได้รับใบอนุญาต

**(๒) การจัดการอาวุธปืนที่ไม่ได้รับอนุญาตหรือที่มีกฎหมายห้ามออกใบอนุญาต
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กระทรวงมหาดไทย**

ให้พิจารณาเสนอแนวทางการกำหนดระยะเวลาผ่อนผันให้ผู้ครอบครองนำอาวุธปืนที่ไม่ได้รับอนุญาตหรือที่มีกฎหมายห้ามออกใบอนุญาตมาส่งมอบให้แก่ภาครัฐ หรือนำมาขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมาย และเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวควรมีการกำหนดโทษให้หนักขึ้นสำหรับผู้กระทำความผิดฐานครอบครองอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือที่มีกฎหมายห้ามออกใบอนุญาตหรือนำอาวุธปืนนั้นไปกระทำความผิดกฎหมาย

(๓) การป้องกันและปราบปรามในเชิงรุก

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๓.๑) การตรวจจับการค้าอาวุธปืนที่ไม่ได้รับอนุญาตหรือที่มีกฎหมายห้ามออกใบอนุญาต ตัดวงจรการซื้อขายอาวุธปืนบนแพลตฟอร์มดิจิทัลและเครือข่ายสังคมออนไลน์หรือในตลาดมืด

(๓.๒) การวางแผนเฝ้าระวัง ตรวจสอบประวัติบุคคลเฝ้าระวังที่เกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพล มือปืน และมีพฤติกรรมใช้อาวุธ รวมถึงข้อมูลเครือข่ายค้ายาเสพติดในพื้นที่และเครือข่ายข้างต้น เพื่อวางแผนปิดล้อมตรวจค้น สืบสวนจับกุมดำเนินคดี

(๓.๓) การทำลายเครือข่ายค้าอาวุธปืน ให้เร่งรัดการสืบสวน ติดตาม เก็บข้อมูลกลุ่มขบวนการทั้งหมดเพื่อวางแผนทำลายเครือข่าย

(๓.๔) การติดตามบุคคลที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ประสานงานกับกรมสุขภาพจิต และโรงพยาบาลเกี่ยวกับบุคคลเฝ้าระวังและมีพฤติกรรมก่อความรุนแรง มีอาการป่วยทางจิต เพื่อดำเนินการให้มีการเพิกถอนใบอนุญาต

(๓.๕) การตั้งด่านตรวจ ให้มีการตั้งด่านตรวจค้นอาวุธปืนและยาเสพติด เพื่อเป็นการป้องปรามอย่างเข้มงวด

(๔) มาตรการทางดิจิทัล

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๔.๑) การป้องกันการค้าอาวุธปืนบนแพลตฟอร์มดิจิทัลและเครือข่ายสังคมออนไลน์ ให้มีการปิดกั้นช่องทางขายอาวุธปืนทุกช่องทางทันทีที่ตรวจพบ และให้เรียกมาชี้แจงข้อมูลภายหลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีหนังสือแจ้ง

(๔.๒) การป้องกันการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เหมาะสม ให้พิจารณาสกัดกั้นเว็บไซต์ ข่าว หรือคลิปที่ไม่เหมาะสมหรือผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันประชาชนไม่ให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีพฤติกรรมเลียนแบบ

๔.๒ มาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานศาลยุติธรรม

(๑) การควบคุมสารเคมีที่นำไปใช้ผลิตยาเสพติด ควรมีการควบคุมการนำเข้าส่งออกวัตถุดิบหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดที่เข้มงวดขึ้น อาทิ โซเดียมไซยาไนด์ (sodium cyanide) ซึ่งเป็นวัตถุดิบชนิดที่ ๓ ภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยสารดังกล่าวปริมาณ ๑ กิโลกรัม สามารถใช้ผลิตยาบ้าได้ ๒๒,๐๐๐ เม็ด หรือยาไอซ์ ๐.๔๔ กิโลกรัม ในปัจจุบันมีราคาซื้อขาย ๑๐๐ บาทต่อกิโลกรัม ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการขออนุญาตเกี่ยวกับการนำเข้าส่งออกโซเดียมไซยาไนด์ จำนวน ๑,๑๕๖.๘๐ ตัน และส่งออกไปประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน ๘๑๐ ตัน ซึ่งปริมาณดังกล่าว หากใช้ผลิตยาบ้าจะได้จำนวน ๑๖,๐๖๐ ล้านเม็ด และหากผลิตไอซ์จะได้จำนวน ๓๕๙,๖๔๐ กิโลกรัม

(๒) การทำลายเครื่องชั่งน้ำหนักยาเสพติด และยึดอายัดทรัพย์สิน ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ดำเนินการสืบสวนขยายผล ทำลายเครื่องชั่งน้ำหนักยาเสพติด และยึดอายัดทรัพย์สินตาม “ประมวลกฎหมายยาเสพติด” โดยมีประเด็นสำคัญ ๒ ประเด็น ได้แก่ ๑) แยกคดีอาญาออกจากคดีทรัพย์สิน เดิมใช้เวลาประมาณ ๕ ปี ทรัพย์สินถึงจะตกเป็นของกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด แต่ปัจจุบันลดระยะเวลาเหลือประมาณ ๒ ปี และ ๒) การยึดอายัดทรัพย์สินคิดตามมูลค่าเพิ่ม (Value Base) และยึดทรัพย์สินทดแทน (Substitute Assets) นอกจากนี้ ให้ขับเคลื่อนงานดังกล่าวผ่านคณะกรรมการปราบปรามยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด ภายใต้ปฏิบัติการ “พาสีปราบยา” โดยบูรณาการร่วมกันระหว่าง สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน ป.ป.ส. และกรมสอบสวนคดีพิเศษ

(๓) การติดตามจับกุมผู้มีความหมายจับคดียาเสพติด ให้เร่งรัดการติดตามจับกุมผู้มีความหมายจับคดียาเสพติด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๖๕ มีจำนวน ๘,๐๔๐ ความหมายจับ และในปีที่ผ่านมา สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ใช้เงินกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ไปเป็นเงินรางวัลนำจับให้กับผู้แจ้งเบาะแสหรือผู้จับกุมผู้มีความหมายจับ จำนวน ๑๓๐ ความหมายจับ ซึ่งดำเนินการไปแล้ว จำนวน ๙ ความหมายจับ

(๔) การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อค้นหาผู้เสพยาเสพติดทั่วประเทศ ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการนำข้อมูลผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่ระบบศูนย์ข้อมูลที่ศูนย์ปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ส. รวมทั้งการประสานส่งข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการบำบัดฟื้นฟูตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข

(๕) การตรวจสอบและติดตามข้อร้องเรียนของประชาชน โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีประชาชนร้องเรียนผ่านสายด่วน จำนวน ๑๖,๕๗๐ เรื่อง ดำเนินการแล้ว จำนวน ๑๔,๐๓๗ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๗๑ และอยู่ระหว่างการสืบสวนทางลับ จำนวน ๒,๕๓๓ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๙

(๖) การศึกษาและทบทวนกรณีผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วย โดยเฉพาะประเด็นการกำหนดปริมาณการครอบครองยาเสพติดเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของผู้เสพยาเสพติดที่จะต้องเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(๗) การกำหนดมาตรการติดตามการบำบัดฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเกิดประสิทธิผล รวมทั้งร่วมกับชุมชนติดตามเฝ้าระวังไม่ให้ผู้ติดยาเสพติดกลับมาใช้ยาเสพติดอีก

(๘) การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM) เห็นควรให้กระทรวงยุติธรรม พิจารณาเสนอแนวทางการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาสนับสนุนการติดตามหรือคุมประพฤติผู้เสพยาเสพติดหรือครอบครองยาเสพติดเพื่อประสิทธิภาพในการปรับพฤติกรรมหรือการป้องกันอาชญากรรม

๔.๓ มาตรการด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กระทรวงสาธารณสุข

ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุข มีผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในศูนย์คัดกรอง จำนวน ๑.๙ ล้านคน แบ่งเป็นผู้ติดยาเสพติด จำนวน ๓๕,๐๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒ ผู้เสพยาเสพติด จำนวน ๔.๕๖ แสนคน คิดเป็นร้อยละ ๒๔ และผู้ใช้ยาเสพติด จำนวน ๑.๔๖ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๗๕ โดยกระทรวงสาธารณสุขมีแผนพัฒนาระบบบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติดต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ซึ่งสามารถวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ ดังนี้

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
พฤติกรรมของผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ลักษณะเฉพาะของผู้ป่วยและครอบครัวไม่สามารถควบคุมหรือช่วยผู้ป่วยให้ไปบำบัดได้ ขาดการบูรณาการ ป้องกันปราบปราม บำบัดในชุมชน ทัศนคติความเข้าใจของประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำยุทธศาสตร์รณรงค์สื่อสาร มาตรการชุมชนครอบครัวที่พึงประสงค์ และแนวทางการจัดการกับผู้ป่วยยาเสพติดแบบวงกว้าง และแบบเฉพาะกลุ่มให้เป็นรูปธรรม วัดผลได้
การปรับมาตรการ และข้อกำหนด	<ul style="list-style-type: none"> ขาดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพแก่เจ้าหน้าที่ การลดงบประมาณนำส่งผู้ป่วย 	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำการสื่อสารประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำศูนย์รับเรื่องประสานงานเพื่อจัดการอุบัติเหตุ เพิ่มขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ (ปกครอง/ตร./สธ.)	<ul style="list-style-type: none"> ขาดความเข้าใจที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกันในแต่ละบทบาทเจ้าหน้าที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ขอความร่วมมือหน่วยงานภาคีในการลงข้อมูลในระบบ เพิ่มผู้ใช้งานระบบข้อมูล
ระบบข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> ขาดข้อมูลผู้ป่วยยาเสพติดในบางระบบ ผู้ใช้งานระบบข้อมูลใหม่ตามประมวลฯ ยังไม่ได้เริ่มใช้งาน ขาดงบประมาณในการชี้แจงสื่อสาร การลงข้อมูลในระบบ 	<ul style="list-style-type: none"> “ระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด (บสต.)” ของภาคีเครือข่าย สนับสนุนงบประมาณในการลงข้อมูล
การกำกับติดตามและตัวชี้วัด	<ul style="list-style-type: none"> ตัวชี้วัดยังเป็นตามข้อกำหนดเดิม ขาดการเชื่อมโยงติดตามกับผู้ป่วยในบางกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ปรับตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ชี้แจงซักซ้อมทำความเข้าใจในพื้นที่
งบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> งบประมาณในกลุ่มผู้ป่วยแบบสมัครใจลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนงบประมาณ การสื่อสาร

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
	<ul style="list-style-type: none"> • การบำบัดโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community Based Treatment and Rehabilitation : CBTx) • ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน • ขาดงบประมาณในการนำส่งผู้ป่วย • ขาดงบประมาณในการลงข้อมูลในระบบ 	<ul style="list-style-type: none"> • การบำบัดโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community Based Treatment and Rehabilitation : CBTx) • การนำส่งผู้ป่วยเพื่อเข้ารับบำบัด • การลงข้อมูลในระบบ

โดยมีข้อเสนอมาตรการในการบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

(๑) ระยะเร่งด่วน

(๑.๑) ค้นหาและคัดกรองผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูง ต่อการก่อความรุนแรง (Serious Mental Illness with High Risk to Violence: SMI-V) ให้เข้าสู่สถานฟื้นฟู ภาควิชาเครือข่าย

(๑.๒) เร่งรัดการทำงานของกระทรวงสาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัดตั้งศูนย์คัดกรองให้ครอบคลุมทุกตำบล

(๑.๓) บูรณาการการบำบัดฟื้นฟูโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community Based Treatment) ให้ครอบคลุมทุกตำบล

(๒) ระยะกลาง

(๒.๑) เร่งรัดจัดตั้งสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของภาควิชาเครือข่าย และศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม

(๒.๒) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่มีมาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้มีรายได้ซึ่งติดยาเสพติด

(๓) ระยะต่อเนื่อง ควบคุมกำกับ ติดตาม ศูนย์คัดกรอง สถานพยาบาลยาเสพติด สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม และการใช้ชุมชนเป็นฐานการบำบัดยาเสพติด (Community Based Treatment) ให้เป็นไปตามมาตรฐาน

๔.๔ มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กระทรวงสาธารณสุข

สถานการณ์ปัญหายุทธศาสตร์ในประเทศไทยในปัจจุบัน มีผู้ป่วยจิตเวชประมาณ ๔,๐๓๓,๐๕๙ คน เข้าถึงบริการร้อยละ ๓๘.๗๕ ผู้ป่วยจิตเวชเสี่ยงต่อการเกิดความรุนแรง ๒๖,๐๗๖ คน (พ.ศ. ๒๕๕๙- ๒๕๖๕) (แต่มีผู้ป่วยจิตเวชที่เข้าถึงบริการเพียงร้อยละ ๔๓.๘) ประชาชนเสี่ยงต่อโรคจิตเวช ร้อยละ ๖.๔๔ และเยาวชนเสี่ยงร้อยละ ๑๕.๖๑ ผู้ป่วยจิตเวชเข้าถึงบริการต่อเนื่องอย่างน้อย ๖ เดือน ร้อยละ ๔๘.๔๒ และครอบครัวและชุมชนต้องรับดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่เสี่ยงต่อการเกิดความรุนแรงโดยยังไม่เคยได้รับการช่วยเหลือประมาณ ๒๖,๐๐๐ ราย ดังนั้น จึงเห็นควรเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ ดังนี้

(๑) การพัฒนาเครือข่ายนอกระบบสุขภาพ ให้จัดตั้งระบบดูแลสุขภาพจิตใน (ก) โรงเรียนและสถานศึกษาทุกแห่ง (ข) สถานประกอบกิจการที่มีพนักงานมากกว่า ๑๐๐ คน และ (ค) หน่วยงานที่เก็บรักษาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธร้ายแรง

(๒) การพัฒนาเครือข่ายในระบบสุขภาพ

(๒.๑) จัดตั้งกลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติดให้ครบทุกอำเภอ

(๒.๒) จัดตั้งหน่วยบูรณาการจิตเวชฉุกเฉินที่บูรณาการความร่วมมือระหว่าง

หน่วยแจ้งเหตุ...

หน่วยแพทย์ ตำรวจ และทีมสาธารณสุขฉุกเฉิน ในทุกอำเภอ เพื่อร่วมมือกันในการนำตัวผู้ป่วยจิตเวชที่เสี่ยงต่อการก่อความรุนแรงและขาดการรักษาเข้าสู่กระบวนการดูแลรักษา

(๒.๓) จัดทำระบบการดูแลเบื้องต้นทางจิตเวชทุกโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

(๓) การพัฒนาเครือข่ายในชุมชน

(๓.๑) เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ประชาชนในการรักษาจิตเวชทางไกล เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญสามารถตรวจรักษาผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใกล้บ้านได้

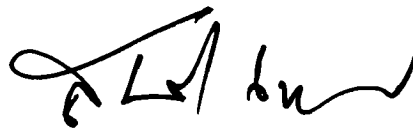
(๓.๒) เพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ประชาชนในการดูแลต่อเนื่องในชุมชนสำหรับกรณีที่เป็นผู้ป่วยจิตเวชซึ่งมีแนวโน้มที่จะก่อความรุนแรง เพื่อให้ผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงทั้งหมดได้รับการติดตามต่อเนื่องตลอดชีวิต

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรมจึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบมาตรการและกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดตามข้อ ๔ ข้างต้น และให้หน่วยงานรับผิดชอบหลักดำเนินการให้มีการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวให้มีเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะภายในกรอบเวลาที่เหมาะสมต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบเสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

โทร. ๐๒ ๑๔๑๕๓๕๙ / ๐๖ ๑๔๐๓ ๑๑๘๓ (สุภัทรา)

โทรสาร ๐๒ ๑๔๓๘๒๗๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ supattra.w@moj.go.th